

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ
КИЇВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДЕКОРАТИВНО-
ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА І ДИЗАЙНУ ІМЕНІ МИХАЙЛА
БОЙЧУКА

ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ (ВИКЛАДАЦЬКОЇ) ПРАКТИКИ

для здобувачів наукового ступеня доктора філософії
у галузі 01 «Освіта / педагогіка»
за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»

Укладачі: доктор педагогічних наук,
професор, заслужений діяч науки і техніки
України **В.П. Тименко**
завідувач відділу аспірантури, кандидат
педагогічних наук **А.Ю. Шаура**

Київ - 2021

ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ (ВИКЛАДАЦЬКОЇ) ПРАКТИКИ
для здобувачів наукового ступеня доктора філософії у галузі 01 «Освіта / педагогіка» за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»

I. Загальні положення

1.1. У зв'язку з необхідністю реформування національної педагогічної освіти відповідно до основних законодавчих документів (Конституції України, Середньострокової стратегії ЮНЕСКО на 2014 – 2021 роки, Педагогічної Конституції Європи, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті, Національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки, галузевої Концепції розвитку неперервної педагогічної освіти, Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» (№261 від 23 березня 2016 р.) та ін.) виникла потреба у створенні і реалізації освітньої програми підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у галузі 01 «Освіта / педагогіка» за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)».

1.2. Метою освітньої програми підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у галузі 01 «Освіта / педагогіка» за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» є здобуття теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей для продукування ідей, розв'язання комплексних проблем професійної освіти; оволодіння методологією наукової та педагогічної роботи зі спеціальності, а також проведення власного наукового дослідження у сфері професійної освіти, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, з публічним його захистом; підготовка висококваліфікованих фахівців для здійснення освітньої та дослідницько-інноваційної діяльності в університетах та наукових установах, розвиток у майбутніх докторів філософії аксіологічних орієнтацій, професійно-наукової, мовно-комунікативної, інформаційної, методологічної культури наукового пошуку, технологічних здатностей, критичного мислення, педагогічної майстерності, інших компетентностей, необхідних для професійної комунікації, науково-професійної і викладацької діяльності, кар'єрного зростання у сфері педагогічної освіти з урахуванням принципів неперервності, інноваційності, прогностичності, гнучкості реагування на суспільні зміни. Освітня програма підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у галузі 01 «Освіта / педагогіка» за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» реалізується в Київській державній академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука.

1.3. Основні підходи до навчання. Базується на активному навчанні у напрямі реалізації власного дослідницького проекту з обраної проблеми у сфері педагогічної освіти. Навчання спрямоване на обмін теоретичними і практичними здобутками, професійним досвідом у вітчизняному науково-освітньому середовищі, презентування власних досягнень у науково-освітньому дискурсі у сфері педагогічної освіти у формі публікацій, виступів, участі у семінарах, конференціях.

1.4. Основний фокус програми. Методологічний, методичний інструментарій дослідження освітніх явищ, процесів, історичного досвіду, тенденцій, принципів, закономірностей, інноваційних технологій у сфері педагогічної освіти в Україні і зарубіжжі.

1.5. Викладацька практика є складовою освітньо-наукового процесу підготовки докторів філософії у галузі 01 «Освіта / педагогіка» за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)». Цей вид практики проводиться у 5 семестрі і передбачає 6 кредитів (180 годин).

II. Мета, завдання і предметні результати виробничої (викладацької) практики

2.1. Метою виробничої (викладацької) практики є формування здатності конструювати педагогічний процес на основі сформованості аналітичних, прогностичних, проєктивних і рефлексивних педагогічних умінь, які опосередковуються змістом і цінностями особистості викладача-дослідника.

2.2. Завдання виробничої (викладацької) практики:

- оволодіти здатністю ефективно застосовувати основні психологічні і педагогічні концепції, положення, теорії у викладацькій діяльності; здатність бути наставником молодших колег у вдосконаленні викладацької діяльності; здатністю до професійного самоосвіти, самозростання, самореалізації у процесі викладацької роботи;
- формування здатності до використання прийомів педагогічної майстерності, зокрема прийомів вербальної та невербальної комунікації;
- формування вміння вибудовувати педагогічну взаємодію на засадах співробітництва та партнерства;
- оволодіння технікою налаштування на педагогічну діяльність та технікою керування психічним самопочуттям;
- формування здатності до активного слухання;
- оволодіння прийомами та методами цілеспрямованого професійного вдосконалення.

2.3. Предметними результатами виробничої (викладацької) практики є:

- формування здатності до рефлексивного керування діяльністю студентів (переміщення їх у позицію активного суб'єкта навчання);
- розвиток їхньої компетентності щодо самоуправління власною діяльністю;
- організація процесу навчання як вирішення навчально-пізнавальних проблем на основі творчої взаємодії зі студентами;
- усвідомлення необхідності створення умов для формування у вихованців гуманної позиції у розумінні мети і завдань власної педагогічної діяльності;
- допомогти опанувати механізми використання особистісного потенціалу для вирішення педагогічних завдань освіти, навчання і виховання, оволодіти елементами педагогічної техніки керування собою;
- формування вміння використовувати засоби цілеспрямованого професійного вдосконалення;
- розвиток здатності визначати відповідні завдання викладання і навчання та окреслювати їх таким чином, щоб просувати та трансформувати наукові знання в освітній практиці; визначати, поважати та керуватися етичними, культурними та іншими принципами у викладацькій діяльності.
- формування вміння визначати та вирішувати етичні питання міжкультурної толерантності, наукової етики у процесі науково-дослідницької і викладацької діяльності.

III. Особливості організації виробничої (викладацької) практики

3.1. Виробнича (викладацька) практика проводиться у два етапи. На першому етапі майбутні доктори філософії залучаються до проведення аудиторних занять, виконання індивідуальних завдань, відвідування занять викладачів кафедри; на другому етапі – крім зазначеного, беруть безпосередню участь в організації і проведенні наукових заходів, діяльності наукових гуртків, товариств.

3.2. Програма практики затверджується на засіданні випускового відділу не пізніше, ніж за місяць до початку практики. Відповідальність за організацію, якість та результати практики несе завідувач відповідної кафедри та керівники практики.

3.3. Перед початком практики майбутній доктор філософії повинен ознайомитися з програмою практики та разом з керівником скласти календарний план проходження практики.

3.4. Практика передбачає:

- ознайомлення з навчальною-методичною документацією кафедри (навчальними та робочими програмами з дисциплін кафедри, методами організації контролю тощо);
- відвідування лекційних, семінарських та практичних занять провідних викладачів кафедри;
- розробку планів проведення і самостійне проведення лекційних, практичних, семінарських занять з дисциплін кафедри, а також тематика яких відповідає науковій проблемі, що розробляється у дисертаційному дослідженні;
- організацію наукових, науково-методичних заходів;
- розробка матеріалів для здійснення експериментальної роботи з метою впровадження результатів дисертаційного дослідження;
- ознайомлення з бібліотечними фондами;
- підготовка виступу з проблеми дослідження.

3.4. При проходженні викладацької практики у формі аудиторних занять обов'язкова присутність провідного викладача кафедри, завідувача кафедри або керівників практики. Після проведення заняття відбувається обов'язкове обговорення результатів проведення заняття, яке оформляється у формі відгука.

3.5. Керівники практики складають відгук про проходження практики, в якій визначається рівень теоретичної підготовки майбутнього доктора філософії, вміння організувати та проводити аудиторні заняття, комунікабельність та вміння спілкуватися з аудиторією, здатність до педагогічної роботи.

3.6. Після закінчення терміну практики майбутній доктор філософії повинен скласти звіт про проходження практики, який розглядається та захищається на засіданні кафедри у присутності завідувача кафедри, наукового керівника та керівників практики.

3.7. Підведення підсумків практики.

3.7.1. На завершення практики майбутні доктори філософії подають такі звітні документи:

- щоденник практики, де вміщено пропозиції щодо поліпшення умов, змісту тощо проходження практики із відповідними відмітками про виконання завдань практики;
- звіт, де розкривається зміст виконаної роботи;
- програми проведення наукових, науково-методичних заходів;
- аналіз відвіданих навчальних занять;

- розробка матеріалів для здійснення експериментальної роботи з метою впровадження результатів дисертаційного дослідження;

3.7.2. У звіті про практику необхідно висвітлити такі питання:

- загальні відомості про кафедру; методичне забезпечення дисципліни; організацію практичних (лекційних, семінарських, практичних) занять; заходи, які забезпечують успішне опанування студентами матеріалу;
- виконання програми практики;
- методика виконання окремих видів робіт відповідно до програми;
- участь у громадському житті кафедри;
- зауваження, пропозиції щодо проходження практики.

3.8. Обов'язки керівника викладацької практики:

- бере участь у настановчому інструктажі (перед початком практики) і в підсумковій конференції (при завершенні практики);
- спільно із керівником практики від кафедри планує навчально-виховну роботу практикантів, надає методичну допомогу у підготовці і проведенні занять за фахом, організації роботи із студентським колективом, роботою тощо;
- відвідує заняття практикантів, бере участь у їх обговоренні, оцінює;
- надає практикантам допомогу у розробці плану-конспекту, завізує його (до початку проведення), є присутнім на науковому, науково-методичному заході, бере участь в його обговоренні і виставляє диференційовану оцінку за його проведення і оформлення;
- надає практикантам консультацію щодо виконання індивідуального завдання, оцінює його;
- на засіданнях кафедри доповідає про стан проходження, а також про підсумки практики.

3.9. Оцінювання результатів виробничої (викладацької) практики.

3.9.1. На завершення виробничої (викладацької) практики оцінюють його результати таким чином:

Назва виду роботи (дисципліна, тематика, курс студентів, вид заходу, місце проведення або участі тощо)	Дата проведення, участі у заході	Шкала оцінювання (загальний бал за вид діяльності)	Оцінка аспіранта (у балах)	Підписи керівників практики від КДАДПМіД і закладу вищої освіти
--	----------------------------------	--	----------------------------	---

1. Відвідування лекційних занять викладачів закладу вищої освіти, аналіз змісту навчання, форм і методів викладання (16 год.)				
		1-8		
2. Відвідування практичних / семінарських занять викладачів закладу вищої освіти, аналіз змісту навчання, форм і методів викладання (24 год.)				
		1-12		
3. Ознайомлення з роботою студентських наукових гуртків, товариств, дослідницьких груп (12 год.)				
		1-6		
4. Ознайомлення та робота з інформаційними, бібліотечними ресурсами закладу вищої освіти (20 год.)				
		1-6		
5. Проведення лекційного заняття з педагогічних /психологічних дисциплін зі студентами (8 год.)				
		1-12		
6. Проведення семінарських/практичних занять з педагогічних /психологічних дисциплін зі студентами (12 год.)				
		1-18		

7. Розроблення інтерактивних занять на основі використання інноваційних форм і методів викладання (24 год.)				
		1-12		
8. Розроблення матеріалів (анкет, опитувальників, завдань тощо) з метою здійснення експериментальної роботи у межах дисертаційного дослідження (28 год.)				
		1-12		
9. Підготовка виступу у межах проведення науково-практичного заходу у закладі вищої освіти (конференції, семінарів, кафедральних засідань тощо) (24 год.)				
		1-10		
10. Підготовка звіту і презентація результатів проходження викладацької практики на засіданні випускового відділу (12 год.)				
		1-10		
Загальна кількість балів		Максимальна кількість балів – 100	Отримано аспірантом –	

3.9.2. Результати виробничої (викладацької) практики оцінюються не більше, ніж у 100 балів.

IV. База проходження виробничої (викладацької) практики

4.1. Виробнича (викладацька) практика проводиться на базі закладів вищої освіти відповідно до укладених угод про її проходження.

4.2. Предметом угоди є розвиток партнерських відносин, координація зусиль щодо підготовки докторів філософії Київською державною академією декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука та закладом вищої освіти.

4.3. Угода передбачає забезпечення умов для проходження виробничої (викладацької) практики здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у галузі 01 «Освіта / педагогіка» за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» (6 кредитів – 180 годин), що сприяє зміцненню наукових зв'язків між закладом вищої освіти та Київською державною академією декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука; розширенню науково-дослідної, видавничої

діяльності, обміну досвідом професійної підготовки майбутніх педагогів; підвищенню рівня педагогічної майстерності та удосконалення професійних якостей.

4.4. Зобов'язаннями академії є:

4.4.1. Забезпечення умов і сприяння у проходженні викладацької практики здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у галузі 01 «Освіта / педагогіка» за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)», участь у контролі за її проходженням; залучення здобувачів до проведення занять з фахових, педагогічних дисциплін, а також до участі у дослідницькій, навчально-методичній діяльності.

4.4.2. Проведення спільних засідань викладачів закладу вищої освіти та науковців випускового відділу підготовки здобувачів ступеня доктора філософії Академії для розв'язання проблем, пов'язаних з проходженням викладацької практики.

4.4.3. Проведення спільних науково-методичних семінарів, науково-практичних конференцій, круглих столів за участю науковців, здобувачів ступеня доктора філософії, викладачів і студентів.

4.4.4. Надання бібліотечного ресурсу для проходження виробничої (викладацької) практики здобувачів ступеня доктора філософії Київської державної академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука.

4.5. Зобов'язання Київської державної академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука.

4.5.1. Від Київської державної академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука забезпечення умов для проходження виробничої (викладацької) практики здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у галузі 01 «Освіта / педагогіка» за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» покладається на відділ аспірантури Академії, який забезпечує:

4.5.2. Надання науково-методичної та інформаційної допомоги колективу викладачів закладу вищої освіти з проблем реформування педагогічної освіти.

4.5.3. Здійснення координації наукових досліджень викладачів академії, надання допомоги у проведенні науково-методичних семінарів, науково-практичних конференцій, круглих столів за участю науковців, викладачів, студентів, здобувачів ступеня доктора філософії.

4.5.4. Проведення спільних засідань і обговорення проміжних і кінцевих результатів проходження виробничої (викладацької) практики в рамках здобуття наукового ступеня доктора філософії третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у галузі 01 «Освіта / педагогіка» за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»; висвітлення результатів наукової і практичної діяльності викладачів академії і здобувачів ступеня доктора філософії Київської державної академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука на сторінках наукових педагогічних видань.

4.5.5. Залучення колективу викладачів і студентів до наукових заходів Київської державної академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука.

Укладачі:

Доктор педагогічних наук,
професор, завідувач кафедри
ТД і ПО

В.П. Тименко

Завідувач відділу аспірантури,
кандидат педагогічних наук,
професор кафедри ТДіПО

А.Ю. Шаура